

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap majus 25^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fé
évi díjja helyben képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben.
Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is
válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' Párviadal. *(Végzet.)*

Sok izléssel 's tetemes költséggel építé Rózsavölgyiné az angoly kertet. A' legszebb virág-osztályokat kellemes szökőkutak, nevető pázsitok, hives ligetek 's csavargó utak váltogaták, 's azt egész esalkertté (labyrinth) alakíták. Ott bolyongott Mórítz violák és rózsák közt; de a' virágot eltépé, 's ez hervadtan hullott utjára, mert szívében csak tövise vérezett. Majd a' tetemes fákhöz érvén azoknak sűrűjébe kívánta rejteni életét, és szívének fájdalma egy hosszú érzéketlen oda-merengésbe olvadt-fel.

Két óra mulhatott, midőn melájából valamelly hangos kacaj ébreszté - fel. Csak hamar azután láthatá Rózsavölgyinét a' kapitánnyal közeledni. „Szegény Mórítz! — hangzék most a' kapitánynak gúnyszava — megvallom, hogy szenvedélyének kéjhulláma igen mulatott.“ — „Szegény Mórítz“ ismétlé ugyan azon hangon a' báróné, 's kaczagva odább lejtének.

„Ó ez rágalom! ez a' becsületet sérti“ kiálta Mórítz, 's dühösen szökék-fel helyéből a' rágalmazó felkeresésére; de amazok a' csalékony utakon mintegy eltűntek. Mórítz dühét ez csak nagyítá, és szobájába sietett. Mint valamelly tigristől felboszontott oroszán dült, fült. Pennát ragadott; de ismét elveté. Egy pillanat — — 's lekapja az ágy felett függő pistolyok egyikét, és annak ércz gyomrába egy kemény golyót bocsátott.

Ezzel a' kapitány szobájába siete. „Kapitány ur becsületemet koczkára tette — monda fekete ránczba vonult homlokkal — én gyermek, én báb nem vagyok; a' határon holnap hajnalban vivni fogunk.“ Mondá 's eltávozott; azután

paripára tlvén a' Zekón mulató Boronkayhoz nyargalt, hogy azt részére secundansnak meghivja.

Boronkay Józsa, gazdag, ősi nemzetségből eredvén, igen fényes de egyszersmind hibás nevelést kapott. Apja korán meghalálózván, édes anyja, ki maga a' neveléssel nem sokat gondolt, őt ugyan fényesen nevelte, de soha se nézett utána, valljon célravezető-k-e, szilárdak-e az elvek, mellyeken a' gyermek 's ifjú vezetetik. Feje tele volt a' lovagi világ kalandjaival 's regényeivel, akaratja 's kénye pedig törhetlen. Illy characterrel levén felruházva Boronkay nem hogy tüzes barátját feltett szándékáról lebeszélte volna, hanem inkább biztatta, 's bátorította; mert regényes phantaziája igaz okokat láta ott, hol más, gondolkodóbb férjfiú Mórítzot megfenyitette volna.

„Ne félj barátom! — monda, mig az alatt Hollósynak vállát veregetné — az igaz ügy mindig győz; harmincz román közül huszonkilenczben mindig az esik-el, ki felhivat-tatik, 's a' felhívó a' győztes.“

„Már nem bánom, akármit lesz — viszonzá Hollósy — nékem az élet ugy is unalom, 's csömör már. Ó Lolli! Lolli! ki hitte volna, hogy te is tudsz csalni!“

„Valamennyi asszony kaczer — mond Boronkay — nem tudom már hol, de olvastam valahol egy asszonyról, ki egyszerre egynek szemével intett, másiknak kezét szoritá-meg, harmadiknak lábát illeté lábával, 's mind a' hármat kijátszotta!“

„Soha se hiszek többé asszonymak!“

„Azt megint ne tedd; — ritkán az asszony oka annak, ha hamis; okát inkább a' férjfiakban keresd. Ezt azért játsza-ki, mert bohó; amazt azért, mert hagyja magát, 's így ezer félét mondhatnék; de a' valódi férjfiú azért kétségbe nem esik, — 's ha engem kilenczven kilencz csal-meg, a' száza-dikat is megpróbálom.“

Még sok e' félét csevegett össze a' két tüzes ábrándozó, 's Mórítz örömet hallgatta barátját régényei előhordásában, mert legalább nem hagyának neki időt, hogy magát kinjá-nak oda adja, melly furdaló kigyóként marta belsejét. Végre mindent elfelejtett volna; de „becsületét“ megtorlani, ezt kellett! 's így eltökélve nyugalomra mentek.

Rózsavölgyiéknél azonban egészen más érzésekkel vol-tak. A' kapitány kaczagva szaladt a' bárónéhoz, 's elbeszélé,

hogy Mórítz őt párviadalra hívta, 's okát is nagy kaczagva elmondotta.

„Ó! ez felséges! nekünk holnap felséges pünkösztünk lesz!“ mond a báróné nevetve. — De van-e már secundans?“

„Nincs.“

„Engedelmeskedik-e nekem? 's elfogadja-e azt, kit én ajánlani fogok?“

„Egy katonának legfőbb erénye az engedelmisség.“

„Jól van; kövessen engem!“ Ezzel el akarának távozni, midőn Lolli halaványan 's reszketve rohan-be az ajtón; halaványan és sáapultan mint dér által biborától megfosztott rózsza, remegőn mint partmelletti nyárlevelke.

„Az Istenért Károly! mit mivelteél? — szólla alig halhatólag a' szorongatástól. — Hát ti egy tréfaért fejetekek kockára vetitek? Mit vétett neked Mórítz?“

Ezen utósó szavak olly szivre-hatólag, olly kinos édesen valának mondva, hogy a' kapitány nem kevéssé lepett-meg általok,

„Tehát Mórítz, és nem én? — mond meghökkenve a' kapitány. — Leány! mi bajod, szólj, mi talált?“

De Lolli nem szólhatott, hanem a' kapitány melljére veté magát 's hangosan sirt.

„Hiszen még nem vagyunk a' siralom-házban — vigasztalá végtére Károly a' kesergőt — csak ne búsulj, segíthetünk mi azon!“

A' báróné megcsókolá, 's arcát megsimogatván maga mellé voná a' sophára; a' kapitány pedig által ellenben egy széken foglala helyet: 's most elkezdődék a' tanács a' holnapi párviadalról, mellyben azt végzék, hogy — — —

De ime! a' hajnal hasadni kezd, 's Hollósy Mórítzot látom Boronkayéknál magát álmatlan nyoszolyájából kikapni, és grófi barátjával együtt paripára ülven K... felé lovagolni.

„Tehát csak ugyan megvívsz Mórítz?“ kérdé barátját Boronkay gróf.

„Szavamat adtam.“

„No de — folytatá a' regényes phantaziájú gróf — tudod-e, hogy az e'féle párviadaloknál közbenjáró is szokott lenni? Ha akarod, arra is kész vagyok; mert lelkemre mondom, még se szeretném, ha talán te — — “

„„Jó hogy arra emlékeztetsz — monda Hollósy, és zsebébe nyúlván két levelet von elő — ha a' sors úgy akarná, hogy én maradok, úgy kérlek add-át ezen leveleket. Az egyik nénémhez szól, 's búcsuzom tőle, a' másik Zeredy Lollihoz — — “ “

„S mit foglal ez magában?“ kérdé barátja.

Móritz hallgatott.

„Te hallgatsz? — Mit foglal ezen levél magában?“

„„Testamentomomat.“ “

„S mit testálsz neki?“

„„Szivemet.“ “

„Bohó! szivedet holtod után? mért inkább nem élve? Barátom! halál után nincs szerelem.“

„„De a' szerelem örök — mond nyomosan Móritz, 's egyet sohajta. — Ám nem illik nekem — mondá továbbad — nem szabad nekem ellágyulnom. Ki a' halált maga idézi-fel, annak bátran kell elébe lépni.“ “

„Olvastam valahol“ mond Boronkay, 's tovább vágattak. — Még egy óra, 's a' párviadal helyén álltak.

A' kapitány sokáig késett, 's Boronkay eltökélé magában, hogy a' közbenjáró tisztét fogja-fel.

Most megnyilik az ösvény, 's a' kapitány kemény lépésekkel siet feléjek secundansával egy éltes kozák tiszttel. Némán állott ez, 's szakálát simogatá, mig testét köpönyeg takarta.

„A' bohó Orosz azt gondolja, hogy otthon van, 's majus közepén köpönyeget ölt“ csufolódék Boronkay. — Valljon ki lehet?“

„„Alkalmasint ama hires Mazepa lesz, kiről a' minap Pesten annyit beszéltek — jegyzé-meg Móritz — 's aztán eb ebnek barátja.“ “

„Kegyed — ugymond a' kapitány Móritzhoz fordulva — engem párharczra hívott; a' becsületes ember pedig szavát tartja.“

„„Azért tartottam én is meg“ “ mond hidegen Móritz.

„Három lépés!“ 's a' vivók álltak.

Most a' kapitány sebesen secundansához fordulván: „Lőhetünk?“ kérdé.

De a' secundans elhajtván a' szakált, 's a' fedező köpönyeget: „Nem“ kiálta, 's Móritznek karjaiba szalad—Lolli.

Ezen pillanatban a' sűrűből kibukkan a' kaczagó báróné kezén fogva Zeredy urat, Lollinak édes apját.

„Mi történik velem? — kiáltá Mórítz — varázs-képek lebegnek-e körül, hogy újra kijátszassam?“

De a' néne bizonyossá tévé őt, hogy minden, a' mit lát, legigazabb valóság. Lolli a' kapitánynak unoka - húga volt, 's a' jegyes szó csak a' kapitány szeszélyének szüleménye. A' báróné eleve sejtette a' két fiatalnak egymás iránti vonzódásukat; Lolli betegsége alatt azután egészen bizonyos lön abban, 's minthogy mind magának, mind Zeredynek régtől forró kívánsága volt a' két gyermeket össze kötni, közlé e' szerelmet a' kapitánnyal, kit most Kardos Károlynak nevezünk. A' kapitány Mórítzot meg akará próbálni a' „jegyes“ szóval; és szerencsésen úgy ütven-ki, mint remélte, az ifiúnak hevességéből a' legforróbb szerelmet következteté. — Zeredy ur a' párviadal előtti este érkezett-meg, 's a' dolog vele közöltetett, és Rózsavölgyiné asszonyság kifoghatlan jókedve szötte az egész párviadal tervét.

Mórítz a' kapitánnyal kezét fogott, 's valóban barátok lettek. A' néne pedig megígérte, hogy ha Mórítz censuráját praeclearummal végzendi, a' menyekzöt kitartja.

Garay.

É L E T - T Ö R T É N E T.

Z a f f i r a.

A' tisztesség iránti érzelem annál nagyobb dicsőségére válik az asszonyi nemnek, mennél homályosabb században tudta valaki jóhírét a' megromlott erkölcsök között fenntartani. Egyetlen viruló erényként tündöklött a' megromlott nemzet között Zaffira a' XV-ik században, kinek gyászos kimenetelű valóságos történetei valamint érdeklők, ugy érdemesek, hogy a' homályból kiemeltessenek.

V-ik Ferdinand arragoni király — ki 1474-ben Castiliát Izabellával történt házassága által öszve csatolta, 's a' nagy spanyol birodalmat alkotta; ki 1480-ban az inquisitiót spanyol országban felállította; ki Granada elvételével az arab-spanyol birodalomnak végét vetett; ki 1429-ben a' zsidókat birodalmából kiűzvé VI-ik Sándor pápától catholicus király nevet kapott; ki alatt Columbus Kristóf Amerikát felfedezte; 's kinek Johanna leányától a' híres V-ik Károly császár született 's a' t. — midőn számos fegyveres sereget

vezetne Afrikába ennek meghódítására, az Algiriak segítségével hívták Eutemi Selimet ama híres hadakozó arab fejedelmet. De ezen segedelem ellenére is Algirnak uraivá lettek a Spanyolok. E' jármot az Algiriak egyedül Ferdinánd halálával képzelvén levetkezhetőnek Selim megegyezésével lesbiai, vagy talán siciliai eredetű Barbarossa Haruchhoz, a' keresztényből Mahumed követőjévé lett, 's gonoszságairól híres tengeri rablóhoz folyamodtak, ki a' nagyra vágyás szerfeletti kívánásából az algiri meghívást elfogadván, 's 800 török, 300 arab, és két száz szabad vállalkozású maur fegyverest vezérelvén, megjelent Algirban, 's Ferdinándnak meggyőzött embereit kiüzte Afrikából.

Haruch ország szabaditójának köszöntetvén Selimmel nem csak barátságra lépett, hanem vele egy palotába is vette lakását. De rövid idő mulva nem elégedék meg ennek barátságával, hanem elhatározta, hogy magát Algirnak urává teszi, 's aprónként kiszorítván Eutemit az uralkodói hatalomból, utóbb az egész igazgatás a' tengeri rabló kezén marad. — Ez időtől fogva senkinek birtoka, és személye szent nem volt előtte; 's midőn a' lakosok egy darabig halgatással nyögnék kegyetlenségét, végtére panaszra fakadtak ellene Eutemi előtt. Erre Barbarossa rég forralt gonosz feltételeit végre hajtani elhatározván, Eutemi Selimet a' fördőben a' nélkül, hogy istentelenségének valaki tanúja lett volna, tulajdon kezeivel megzsínórozta. *(Végz. köv.)*

J E L E S M O N D Á S.

Élet vezérei.

Két révésznek vagynak	'S bár a' sors szelei
Az élet tengerén,	Sajkáink ingatják,
A' mellyek nem hagynak	De az ész ereji
Veszélyink örvényén.	Mindig védve tartják.
Az egyik az elme,	Bár ha sok bajoknak
Melly sajkáink vezet; i	Vészei tódulnak,
Második a' remény,	De ész 's remény nélkül,
Melly ezt egyengeti.	Hidd-el, hogy tágulnak.
	Orbán Gábor.

Világi fény. Pillongást szeret a' világ, 's az arany sújtás eltakarja belső ürességét a' jól kitümmött mellnek.

Kisfaludy Kár.

Elme-bimbók. A' természet hasonló a' jó baráthoz. Nincs neki titka a' barátságára és társalkodására méltó előtt.

Az élet hasonló a' holdhoz. Magában ugyan homályos, de vissza-sugárzat által fénylik. K...y.

Élet képe Fáyból. Magát az időhez, és körülálláshoz szabni tudni — fő bölcseség.

Sok tudós mindent tud, csak azt nem, mit tudnia kellene.

Az igaz tudós nem lehet kevély tudományában, mert igen érzi, 's tudja, mennyit nem tud még.

Roglaticzáról Bácsból.

K Ö L T É S Z E T.

A' piros szín.

Ez előtt mindig a' kéikkel	Nincsen szebb a' piros arcnál,
Tartottam, melly bir sok ékkel,	Szebb az a' halavány hónál,
'S kis violámnak kéksége	'S a' dicsért fehér arcz mit ér,
Volt szívem gyönyörűsége.	Ha nem élteti piros vér?
De most már, ámbár a' fehér	Szeretem én a' tulipánt,
Szín mondá, hogy ő többet ér,	Ha fehér is, mivel nem bánt:
Én a' piros színt szeretem,	De kertemben piros a' szebb,
A' többieket megvetem.	'S előttem mindig diszesebb.
Piros színt látok magában	A' gyöngyöm is mig fehér volt,
A' legszebb fejlőd rózsaiban,	Rngem az kevéssé bájolt,
A' szivárvány is azért szép,	Piros kláriszal cseréltem-
Mert benne díszlik rózsák kép;	Fel, mert csak pirosnak éltem.

A' fehér szín betegséget,

De a' piros egészséget

Jelent: én tehát mig élek

Mindig piros színt kedvelek.

Grúz Auróra.

K Ü L Ö N F É L E.

Az igazi nevetés hangjának gyengéden kell kijönni a' mellből, valamint az énekszónak. — A' száj csak félig maradjon nyitva, hogy a' fogak látszassanak. — A' száj és ábrázat könnyeden mosolyogjon. A' fő csak keveset hajoljék-le a' mell felé. Parisban a' férjfiak a' szép-nemnek pallérozottsága, 's műveltsége grádusát nem csak a' szóllásból, hanem kiváltkép a' nevetésből ítélik-meg. — Franciaországban jó tonushoz tartozik a' kellemesen nevetni tudás. Vannak ugy nevezett nevető mesterek, kik a' társalkodási nyelvben, és kellemes nevetés mesterségében oktatást adnak. Nagy társaságokban az elharapott, harsogó, bekegő — 's hangtalan nevetés, a' fület metsző röhögés, tátott szájjal, elrآنcsodott pofával, test-hajlongással tett nevetés legilletlenebbnek 's legsértőbbnek tartatik. — A' nevetés életünk valódi fűszere, testünk egészséges rázkodtatója, 's lelkünk szellőzője; szóval ránk nézve az, mi a' jóltevő menydörgés a' természetre nézve. Mig azért más az életet legrutabb oldaláról tekintí, 's pókként minden virágból mérget szí, nézzük mi ez alatt azt furcsabb oldaláról,

's ott is hol más tünődik, és boszongodik, mi Democritussal inkább nevéssünk! —

Boldiz Benjamin.

A' világ hasonló egy nagy könyvhez. Benne mássalhangzó betűk a' férjek, és nők; magánhangzók a' nőtelenek; olly magánhangzók pedig, mellyek kényünk szerint majd rövidek, majd hosszak a' — szép leánykák; kettősek az ujházások; kéthangúak a' — hizelkedők; kiczifrázott kezdő betűk — a' piperézett aggastyán szépek; nagy foliantjai, mellyeken majd hahotára csiklándó, majd ismét fájdalmas részvétre gerjesztő szindarabokat 's regéket lehet olvasni — a' városok. — Ki ezen könyvből tanulgat, azt tartom, helyesen cselekszik; mert a' nélkül, hogy szemeit félthetné, mind untalan olvashat, 's így bátran elmondhatja magáról, hogy: „homo multae lectionis.“ (Nagy olvasottságú ember.)

F. K u n f i József.

Levegő-gyulladás. Minap az angoly királyné körül összesereglett társaság nagy rettegésbe hozatott. Egyik előszobában t. i. egyszerre olly iszonyú ropogás dördült-meg, millyet az ágyú szokott adni. Közelebbi megvizsgálás után ugy találtatott, hogy ezen szobának kandallója alatt valamelly üregben rekedt levegő találkozott, 's a' tűz által meggyult. Egyébiránt egy emberen kívül, ki gyengén megsértetett, senki se károsodott.

Mulattató. N... ur a' játékszinben szomszédjának lábára állott, 's mélyen elmerülve figyelmezt a' szinpadra. A' szenvedő türte, mig lehetett, de végre türelme elfogyván hozzá fordult kérdvén: „Ugyan engedjen meg az ur, sokáig fog ez még tartani?“ — „Tíz óráig“ felele a' lábtapodó.

Földváry.

Csere-rejtvény.

(Hét betű.)

Az Egész növényt nevel,
Hogy ha gyorsan pepecsel.

5. 1. Mint rég szokott szó hasít,
Mint szokatlan diszesít.

1. 2. 3. 2. 6. 7. 4. Istenesség jele most.

6. 7. 5. 1. Fáradtnak nyugalmat oszt.

1. 2. 3. 5. 1. Szekér 's hintó nem lehet
Nélküle; mert nem mehet.

4. 2. 6. 4. A' mit látsz, fogsz, ez teszi;

2. 6. 4. A' napot sirba viszi;

1. 5. 6. Forog evők markában;

2. 6. 7. 5. 1. Áll városink sorában.

2. 1. 2. Arczban mindig koptatnak,

Pedig ennem sem adnak;

Sőt én adom nekik azt,

Ha nem henyé a' paraszt.

Z s i t n y á n s z k y István.

Előbbi rejtvény: Sebes.

Szerkezi R ó t h k r e p f G á b o r, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.